

N:o 174.

Af herrar **J. Nydal** och **G. W. Roos**, om *skrifvelse till Kungl. Maj:t* angående införandet af proportionellt valsätt vid kommunala val.

Motioner hafva vid ett par föregående riksdagar, 1902 och 1903, blifvit väckta, utgående på tillämpning af det proportionella valsättet vid kommunala val i stad. De hafva emellertid icke vunnit Riksdagens bifall förnämligast af den grund, att nämnda valsätt ännu var för Riksdagen rätt främmande och man icke ville vända sig till Kungl. Maj:t med framställning i en sak, om hvars utförbarhet och ändamålsenlighet så mycken oklarhet rådde.

Sedan dess har frågan inträdt i ett helt nytt läge. En af Kungl. Maj:t tillsatt kommitté har utarbetat ett förslag till proportionellt valsätt att användas vid riksdagsmannaval till Andra Kammaren, och vid senaste riksdag framlades en på detta förslag byggd kungl. proposition om utsträckning af valrätten till Riksdagens Andra Kammare i förening med proportionella val. Förslaget lofordas som i sitt slag särdeles väl genomtänkt, enkelt och lättfattligt, och det vann inom Riksdagen talrika anhängare. Det har äfven varit föremål för ett flertal redogörelser och mycken diskussion ute bland allmänheten, som sålunda vunnit en helt annan kännedom än tillföre om nämnda valsätt.

I det närmaste samma förslag bebådas också i år blifva för Riksdagen framlagdt.

Under sådana omständigheter synes tiden vara inne för att åter upp-

taga frågan om det proportionella valsättets tillämpning vid kommunala val och äfven om dess användning vid dylika val å landsbygden. Det förutsätter ingalunda grundsatsen: en man en röst, utan kan mycket väl tillämpas vid val med graderad röstskala. Skälen för, att den proportionella principen borde komma till användning vid de kommunala valen, behöfva här icke upprepas, utan hänvisas i detta afseende till motion n:o 139 vid 1902 och motion n:o 108 vid 1903 års riksdag, båda i Andra Kammaren.

Man kan tänka sig proportionsvalsystemet tillämpadt vid val af stadsfullmäktige och kommunalfullmäktige, ledamöter i kommunalnämnd, i skolråd och kyrkoråd äfvensom i taxeringsnämnder. Därjämte äfven vid val af landstingsmän och af elektorier för förrättande af dessa val.

Emellertid tillkommer det ännu svårligen Riksdagen att uttala någon bestämd mening om vare sig den särskilda metod af proportionsval, som vid kommunala val helst bör komma till användning, eller omfattningen af det proportionella systemets tillämpning vid sådana val, hvadan vi in-skränka oss till att hemställa,

att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla om utarbetande och framläggande för Riksdagen af förslag till bestämmelser rörande proportionell metod vid val af kommunalnämnd, kommunalfullmäktige, stadsfullmäktige, landstingsmän, taxeringsnämnd äfvensom vid de öfriga kommunala val, där sådant lämpligen anses kunna äga rum.

Stockholm den 28 januari 1905.

Joh. Nydal.

G. W. Roos.